

CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

's-GRAVENHAGE, 27 Januari

1949.

Javastraat 68

Tel. ~~XXXX~~
~~XXXX~~

No. 54203
Bijlagen: een
Dict.: Typ.:
Uw schrijven No.
dd.
Onderwerp: Verslag congres
O.P.S.J.

Z E E R G E H E I M .

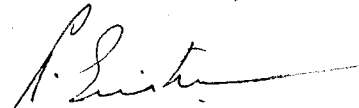
Hiermede veroorloof ik mij Uwer Excellentie aan te bieden een verslag van het eerste landelijke congres van de Organisatie van Progressieve Studerende Jeugd, dat gehouden werd te Amsterdam op 27, 28 en 29 December 1948.

Het bestuur heeft zich tot voor kort beijverd in haar officiële handelingen zakelijkheid te demonstreren en naar buiten uit de schijn te wekken, dat de organisatie geen politieke grondslag heeft, doch hoofdzakelijk de studie-belangen der jongeren wil dienen.

De gebeurtenissen op dit congres hebben, als aanvulling van hetgeen betreffende het wezen van de O.P.S.J. reeds was waargenomen, duidelijk aangetoond, dat deze organisatie in de eerste plaats moet worden gezien als een werktuig in dienst van de C.P.N., tot een voorbereidend-communistische agitatie onder "studerende jongeren".

Voor de critische beschouwing van het gebeuren op, dit congres moge worden verwezen naar het binnenkort te verzenden maandoverzicht no 12/1948.

Het Hoofd van de
CENTRALE VEILIGHEIDSDIENST

Mr. L. Einthoven.

Aan Zijne Excellentie
de Minister-President
Plein 1813 no 4
te
's-GRAVENHAGE.

Z E E R G E H E I M .

VERSLAG VAN HET EERSTE LANDELIJKE CONGRES VAN DE "ORGANISATIE VAN PROGRESSIEVE STUDERENDE JEUGD".

Ruim een jaar na de oprichting heeft de O.P.S.J. (aangesloten bij de "World Federation of Democratic Youth) in Amsterdam haar eerste landelijke congres gehouden, en wel op 27, 28 en 29 December j.l.

De congreszaal was versierd met dennetakken en schilden van gegolfd carton, waarop de volgende opschriften:

"Geen Leugens in de leerboeken";
"Scholen, geen Kazernes";
"Studeren, Strijden, Overwinnen";
"Jeugd - Onderwijs - Vrede" en
"Eerste O.P.S.J.-Congres"

Aan de wand hing een pakje leerboeken voor de middelbare school, welke door de O.P.S.J.-leiding als leermiddelen waren veroordeeld. Voorts: Nederlandse en republikeins-Indonesische vlaggen.

EERSTE CONGRES DAG

Bij aankomst werden de leden naar een kamer geleid, waar hun een mandaatbriefje werd verstrekt. Dit gaf recht tot toegang tot de (latere) besloten zitting en voorts het recht tot stemmen en spreken.

In een ander vertrek werden de briefjes met slaapadressen afgegeven. Tevens werden daar aan de leden kaartjes uitgereikt, die zij zichtbaar op de bovenkleding moesten dragen. Op deze kaartjes was geschreven: "O.P.S.J." en daaronder de naam van het lid. Niet-leden moesten de in de hal gereed liggende presentielijsten tekenen.

Een lid van de "Organisatieraad" verkocht speldjes van de "World Federation of Democratic Youth". Boven deze naam zijn op de speldjes drie "koppen" afgebeeld, nl. die van een blank jongeman, een Oosters meisje en een neger. De achtergrond wordt gevormd door een wereldbol, waaromheen als randschrift: "Youth unite - forward for lasting peace". (Afmetingen: 20.5 x 19.7 m.m. Hoofdkleur: goudkleurig, met groene rand; details in zwart en wit).

De EERSTE ZITTING duurde slechts 10 minuten.

Na een kort openingswoord van de landelijke voorzitter van de O.P.S.J., "Joop WOLFF" uit Haarlem, (Johan Frederik Wolff, 14.3.1927) werd door één der vier leden van de "Dagelijkse Leiding van de Organisatieraad" een congrespresidium voorgesteld. Na de vraag, of iemand wat aan te merken had, volgde

een hamerklap, waarna het presidium op het podium plaats nam.

Deze "verkiezing" vond plaats, terwijl de circa 90 aanwezigen nog slechts ten dele tot rust waren gekomen, zodat nauwelijks de helft het gebeuren heeft kunnen volgen. De zitting werd vervolgens gesloten.

Na de maaltijd werd de TWEEDE ZITTING om 20 uur geopend door een lid van het congrespresidium, tevens functionaresse van het Algemeen Nederlands Jeugd Verbond (A.N.J.V.). De ongeveer 120 aanwezigen luisterden naar het gebrekkig voorlezen van een brief, welke afkomstig heette te zijn van de "World Federation of Democratic Youth" en waarin dit eerste congres in hoogdravende bewoordingen werd begroet, terwijl ook melding werd gemaakt van een congres, dat de W.F.D.Y. in September 1949 te Budapest zal organiseren.

De spreekster werd bij de haperingen van haar voorlezing telkens bijgestaan door een ander lid van het presidium, dat blijkbaar het epistel (mogelijk een vertaling van het origineel) beter kende. Uit de kring van het presidium klonk verholen gegrinnik.

Vervolgens werd nog een telegram voorgelezen van de Utrechtse hoogleraar Prof. Dr. M.G.J. MINNAERT, die, blijkens zijn - overigens incidentele - medewerking, doel en streven van de O.P.S.J. ondersteunt. Hij wenste de organisatie veel succes met haar eerste congres.

Eerste spreker was de reeds genoemde O.P.S.J.-voorzitter "Joop WOLFF".

Als redenen, die tot oprichting van de O.P.S.J. hebben geleid noemde hij o.m. de na-oorlogse apathie van de jeugd en de noodzaak tot het vormen van een onderlinge band onder de studerenden. Hij stelde de "grondlegger van het A.N.J.V.", HANNIE SCHAFT, aan de jongeren ten voorbeeld.

Sprekende over het streven van de jeugd voor wereldvrede, citeerde Wolff de Amerikaan Jordan, die drie jaar na de laatste oorlog had geadviseerd, zoveel mogelijk atoombommen te maken en die tegen een bepaald land te gebruiken. Hij noemde dit verraad aan de mensheid.

In hetzelfde verband keerde hij zich heftig tegen de praktijken van het "Comité voor on-Amerikaanse activiteit" in de Verenigde Staten.

Spreker was van mening, dat een goed en kosteloos onderwijs noodzakelijk is om de jeugd voor te bereiden op de strijd voor de vrede. Hij hekelde de toestanden op onderwijsgebied in Nederland en prees de methoden, welke in de Oost-Europese landen, speciaal in Rusland, werden gevolgd.

"Terwijl in Nederland de voorpagina's der kranten gevuld zijn met de actie in Indonesië, aldus WOLFF", "is daar in Rusland niets van te vinden, doch wel ziet men daar een biologische uiteenzetting over de erfelijkheidsleer". Hij verklaarde hiermede te willen aantonen, dat in Rusland de belangstelling voor de vrede groter is dan die voor de oorlog.

Vervolgens critiseerde hij de houding van het gemeentebestuur van Amsterdam, dat steun had verleend aan de organisatie van een Griekse tentoonstelling aldaar, waarin de Griekse vrijheidsstrijders werden beledigd en het fascistische regime van Tsaldaris werd verheerlijkt. Spreker legde er de nadruk op, dat de burgemeester van Amsterdam deze tentoonstelling persoonlijk geopend had. Het gehaal bracht hem tot de conclusie, dat de Westerse staten oorlogszuchtiger zijn dan een zekere staat, die daar de naam van heeft.

"In Nederland", aldus Wolff, "bestaat meer belangstelling voor de oorlogsvoorbereiding dan voor het onderwijs, doch de O.P.S.J. zal zorgen, dat hierin een verandering ten goede komt. De koloniale oorlog is weer aan de gang; bommen worden geworpen op weerloze vrouwen en kinderen en hiertegen moet de progressieve jeugd van de gehele wereld zich ten sterkste verzetten".

De toespraak van Wolff werd met gejuich beloond. Na een pauze van ongeveer 10 minuten besloot de vergadering om ten aanzien van de reeds gereleveerde Griekse tentoonstelling aan het College van Burgemeester en Wethouders van Amsterdam een protest-motie te zenden, welke door een delegatie van de O.P.S.J. zou worden toegelicht.

De tweede spreker was de secretaris van de Organisatieraad der O.P.S.J., Lucas DE JONG (17.6.1926), wonende te Amsterdam. Hij gaf een overzicht van de werkzaamheden der organisatie over het afgelopen jaar en bracht enkele punten ter sprake, die verbetering behoeften.

Betreffende het verenigingsblad "DE POORT", verklaarde hij, dat dit een nieuwe naam zou krijgen. Voorlopig zou het onder de naam "STUDIE EN STRIJD" op de oude voet worden voortgezet, doch men moest de inhoud meer richten op de schoolbelangen. Tevens moest een voor het blad verantwoordelijk man worden aangesteld en het aantal abonné's worden opgevoerd. Voorts bepleitte hij het instellen van een afzonderlijk orgaan voor Kunststuderenden.

Daarnaast leverde hij critiek op de werkwijze van vele afdelingen, doch gezien het feit, dat de leden vrijwel allen beginners waren, achtte hij de resultaten niet onbevredigend. "Het mag bijvoorbeeld niet voorkomen", zo zeide De Jong, "dat een afdeling, zoals helaas gebeurd is, op zeker ogenblik tot de conclusie komt, dat in het gehele bestuur niet één scholier of studerende zitting heeft".

Tevens liet hij een vermanend woord horen over het geringe bezoek op de discussieavonden, waar de jongeren nog al eens verstek lieten gaan.

Spreker achtte het zeer gewenst, dat in de toekomst meer centra gevormd worden in de gedaante van studie-groepen, welke zelfstandig te werk kunnen gaan, in overleg met het afdelingsbestuur. Een goed voorbeeld hiervan noemde hij het Instituut voor Kunstnijverheidsonderwijs te Amsterdam, waar zelfs twee centra gevormd zijn.

Ook wenste hij de aandacht meer gericht te zien op schoolverenigingen, welke in feite staan onder supervisie van de directeur, zodat "van democratische beginselen uiteindelijk ~~uitkomst~~ niet veel terecht komt". Door op bepaalde wijze daarop in te werken, moet de O.P.S.J. daarin het overwicht krijgen. Waar deze schoolverenigingen niet aanwezig zijn moet de O.P.S.J. die vormen.

Tenslotte wekte hij de aanwezigen op tot een goede samenwerking, zowel als geheel, als in iedere afdeling afzonderlijk.

Te 22.15 uur werd, met deze tweede zitting, tevens de eerste congresdag gesloten.

TWEDE CONGRES DAG.

Te 9.45 uur begonnen de besloten commissie-zittingen. Van de hiervan bekend geworden gedeelten worde het volgende vermeld:

In één der commissie-vergaderingen merkte een spreker op, dat objectiviteit een onmogelijkheid is. Daarbij werd de redactie van het dagblad "Het Parool" als voorbeeld genoemd. Mr. Van Heuven Goedhart c.s. hadden aanvankelijk gepoogd objectief te zijn, maar zij waren nu overgelopen naar het kamp van de reactie.

Een der sprekers veroordeelde het individualisme. Het is de eenheid, gevormd door dat deel der mensheid dat zucht onder de rotheid van het kapitalisme, die de strijd daartegen stuwt.

Betreffende de betekenis van de film werd in een commissie-vergadering opgemerkt, dat de Amerikaanse film in dienst staat van het kapitalisme en gevuld is met klatergoud, om de aandacht af te leiden van de rotheid der kapitalistische wereld en van de revolutionaire strijd van het socialisme; voorts, dat de film "INDONESIA CALLING" van JORIS IVENS in Nederland was verboden, omdat ze de werkelijkheid van het gebeuren in Indonesië liet zien.

In deze laatste commissie-vergadering werden nog klachten geuit over het niet op gang komen van een O.P.S.J.-toneelgroep. Een lid van de Organisatieraad adviseerde daarop,

zich in verbinding te stellen met Ir. RUTGERS (Sebald Justinus Rutgers, 25.1.1879 Leiden, won. te Amsterdam, bestuurslid van het Wetenschappelijk Bureau der C.P.N., met talrijke functies in diverse communistische organisaties).

De commissie-vergaderingen werden omstreeks 12 uur gesloten.

In de om 13 uur geopende DERDE CONGRESZITTING werd gelegenheid tot discussie gegeven.

Aantal aanwezigen plm. 125.

Ook onder de discussianten bevonden zich talrijke zoons en dochters van vooraanstaande C.P.N.-bestuurders en -leden, (Hoogcarspel, Van Praag, Harmsen, Braat, enz.).

Een student verheerlijkte de onderwijs-regelingen in Rusland. Een ander bepleitte positieverbetering van de onderwijzers en gelijkstelling met de rijksambtenaren. De vergadering nam in deze zin een motie aan.

Meermalen vestigde men de aandacht der vergadering op het zg. "heksenproces" in Amerika, dat thans wordt gevoerd tegen de twaalf kopstukken der Amerikaanse Communistische Partij. In verband hiermede werd een protest-telegram verzonden aan de Ambassadeur der Verenigde Staten te 's-Gravenhage.

Betty ZEEHANDELAAR (Annie Betty Zeehandelaar, 5.7.1925, hoofdbestuurster van het A.N.J.V.) sprak namens deze communistische jeugdorganisatie een begroetingswoord, waarin zij opwekte tot de gemeenschappelijke strijd van A.N.J.V. en O.P.S.J. tegen reactie, fascisme en kapitalisme. Zij achtte het noodzakelijk, dat de studerende kennis zouden nemen van de moeilijkheden van de fabrieksjeugd.

Voorts kwam ter sprake, dat in Rotterdam ten behoeve van scholieren een onderwijs-commissie is ingesteld, welke vooraanstaande sprekers uitnodigt om lezingen te houden. Deze commissie had toestemming verleend voor lezingen van Dr. DREES, VAN DER MANDERE en Mr. OUD, maar Jan HOOGCARSPEL (geb. 6.4.1888, lid van de Tweede Kamer voor de C.P.N.) werd geweerd, op grond van het feit, dat deze te veel politiek was ingesteld.

De afdeling Rotterdam der O.P.S.J. had nu het plan opgevat om HOOGCARSPEL onder haar auspiciën te laten spreken. Namens het congres werd een protest-telegram verzonden aan het gemeentebestuur van Rotterdam.

Voorts sprak een bezoeker nog in propagandistische zin over het Verbond van Wetenschappelijke Onderzoekers (V.W.O.).

Het geheel der discussies was vrij verward. De zitting werd te 16.30 uur gesloten.

VIERDE CONGRESZITTING.

Als besluit van de tweede congresdag werd om 20 uur in de

Princessezaal, aan de Rozengracht te Amsterdam, een "demonstratieve avond-vergadering" gehouden.

Aanwezig: plm. 250 jongeren van ong. 13 tot ong. 20 jaar, (volgens "De Waarheid" ruim 300).

De zaalversiering was vrijwel gelijk aan die in het gebouw "De Leeuw", waar men de eerste zittingen gehouden had. Er werd gecolporteerd met het O.P.S.J.-urgentie-programma en met de eerder omschreven speldjes van de W.F.D.Y.

In het openingswoord werd een bijzondere welkomstgroet gericht tot de in de zaal aanwezige PAUL DE GROOT (19.7.1899, secretaris van het hoofdbestuur der C.P.N. en lid van de Tweede Kamer).

Ook nu trad J.F. WOLFF als eerste spreker op. Zijn onderwerp was: "Jeugd, Onderwijs en Vrede".

Hij belichtte de steeds groeiende afbrokkeling van het Openbaar Onderwijs in Nederland en toonde, door een reeks van cijfers, het grote tekort aan scholen en leerkrachten voor het Lager Onderwijs aan. Hoewel volgens de publicaties in de dagbladen het tekort aan onderwijzend personeel als opgeheven moet worden beschouwd, wordt het aantal vacatures door het regelmatig afvloeien der oudere onderwijzers, jaarlijks met 150 verhoogd. En - aldus Wolff - er wordt niets gedaan om aan deze wantoestand een einde te maken.

Het gevolg is: overvolle klassen en scholen zonder onderwijzend personeel, zodat het onderwijs niet tot zijn recht komt.

Sprekende over de studie-toelagen stelde hij vast, dat de mogelijkheden van verdere studie voor de jeugd in sterke mate afhankelijk zijn van de financiële positie der ouders.

"De C.P.S.J. is van oordeel, dat iedere jongen en ieder meisje, onafhankelijk van zijn of haar financiële situatie, in de gelegenheid moet zijn om verder te leren. Er moeten voor de minder gegoeden studie-toelagen ter beschikking worden gesteld.

"Men beweert", zo vervolgde hij, "dat er voor dit alles geen geld is. Maar als het geld, dat gebruikt wordt voor de oorlogsuitrusting, voor een gedeelte werd besteed aan het bouwen van scholen en aan het onderwijs, dan wordt daardoor het onderwijs uit het moeras gehaald".

Spreker toonde zich een tegenstander van Bijzondere Scholen. Hij verwierp de scheiding van scholieren naar godsdienstige of politieke overtuiging der ouders. Ten voorbeeld las hij enige gedeelten voor uit leerboekjes van R.K.-scholen. "Hier worden zieltjes gewonnen voor politieke partijen", zo zeide hij. Deze uitlating werd met een vrolijk rumoer uit de zaal beantwoord.

Wolff besloot zijn rede met de mededeling, dat de Minister van Onderwijs op 25 November 1948 een delegatie van de O.P.S.J.

had ontvangen, teneinde kennis te nemen van het door de organisatie opgestelde urgentie-programma. De Minister had toegezegd het programma te bestuderen en aan enkele punten er van aandacht te schenken.

De rest van de avond werd gevuld met muziek, solodans en declamatie.

Na het optreden van een klein Indonesisch orkest las een der leden daarvan in het Nederlands een korte speech voor, waarin hij zijn afschuw uitsprak over de koloniale oorlog, die door de Nederlandse regering in Indonesië werd gevoerd. Hij riep de O.P.S.J. op, haar deel bij te dragen tot beëindiging daarvan.

Tevoren had Wolff de vergadering reeds voorgesteld telegrammen te zenden aan de regering en de Veiligheidsraad, waarin stopzetting van de "koloniale oorlog" werd geëist.

Na het optreden van de Indonesische danser KAMODJOJO bood de voorzitter van het Congrespresidium, Theodore Johan HENRAR, (15.10.1922), de danser en een lid van het orkestje een bos witte en rode tulpen aan met de woorden: "Dit zijn de kleuren van de vlag, die weldra weer over vrij-Indonesië zal waaien".

De stemming in de zaal was deze avond uitbundig. Het enthousiasme bereikte zijn hoogtepunt, toen aan het einde van de vergadering Else MUIJDER (lid van de Organisatieraad), opgewonden op het podium verscheen en verslag deed van het wederkomen van de O.P.S.J.-delegatie, welke, in verband met de Griekse tentoonstelling te Amsterdam, het stadhuis had bezocht. De burgemeester had geweigerd de delegatie te ontvangen en men had zich tot de secretaris gewend. Deze was van mening, dat deze kwestie niet zo belangrijk was, als de delegatie haar wilde doen voorkomen. Hij had niet de overtuiging, dat Tsaldaris een fascist was.

Volgens spreekster waren de gedelegeerden weer netjes weggevoerd, en zij riep uit: "Maar er zijn vele studerende jongeren die het hierbij niet zullen laten, burgemeester d'Ailly!". Zij werd door de toehoorders uitbundig toegejuicht en de aanwezigen verlieten om ongeveer 22.50 uur in opgewonden stemming de zaal.

DERDE CONGRES DAG

In de aanvankelijk openbare, VIJFDE ZITTING, werd de discussie voortgezet.

Andermaal waren ongeveer 125 personen aanwezig.

Opmerkelijk was slechts een felle aanval op het orgaan van de Democratisch-Socialistische Jongeren Vereniging "De Nieuwe Koers", in verband met een daarin gepubliceerde brief aan de regering betreffende de Indonesische kwestie.

Daarbij werd nog opgemerkt: "Het grote verschil tussen De Nieuwe Koers en de O.P.S.J. is, dat De Nieuwe Koers opheldering vraagt, terwijl de O.P.S.J. die eist."

Na de beantwoording der discussianten van bestuurszijde, welke veel onsamenvangende herhalingen te beluisteren gaf, werd overgegaan tot een huishoudelijke vergadering. Nadat de niet-leden waren vertrokken, bleven ruim 90 personen over.

In snel tempo volgden daarop: aanneming van de beginselverklaring, enkele wijzigingen in de statuten en het huishoudelijk reglement, (waarbij de maximum leeftijd, 30 jaar werd geschrapt!) en de verkiezing van de nieuwe Organisatieraad. Elk der door het bestuur aangeprezen kandidaten verwierf tussen de 70 en 90 stemmen. Omstreeks 15 uur werd het congres gesloten.

4voor het lidmaatschap

OPTOCHT NAAR DE GRIEKSE FOTO-TENTOONSTELLING.

Nadat tijdens de laatste zitting enige "kunststuderenden" daartoe voorbereidingen hadden getroffen, trokken de overgebleven leden-congressisten in optocht via hoofdstraten naar de Keizersgracht.

Men voerde een schild mede van ongeveer 100 x 50 cm., waarop in rode letters geschilderd was: "GEEN TSAEDARIS IN AMSTERDAM". Daar hield men voor het tentoonstellingsgebouw een demonstratie. Vervolgens werd de tocht voortgezet naar het Muntplein. Hier werd de troep door de politie uiteen gejaagd. Het meegevoerde schild lag later op een vluchtheuvel op het Muntplein.

Na afloop van de demonstratie verklaarde J.F. WOLFF, dat de politie niet het recht had gehad, de groep uit elkaar te slaan, daar deze nog geen honderd deelnemers telde. Voor een dergelijke demonstratie was z.i. geen vergunning noodzakelijk.

Het verlies van het schild achtte hij een goede propaganda, daar nu vele mensen het opschrift daarvan gelezen hadden.